

Bijlage 1 Ontwerp Wijzigingsbesluit Omgevingsverordening Zuid-Holland module energietransitie

Besluit van provinciale staten van Zuid-Holland van xxx met kenmerk xxx tot wijziging van de Omgevingsverordening Zuid-Holland in het kader van de energietransitie (Wijzigingsbesluit Omgevingsverordening Zuid-Holland module energietransitie)

Provinciale staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van [datum] over de wijziging van de Omgevingsverordening Zuid-Holland in het kader van de energietransitie naar aanleiding van de vaststelling van de 7 Regionale Energiestrategieën in Zuid-Holland op 16 juni 2021 en de borging van de Regionale Energiestrategieën in het omgevingsbeleid;

Gelet op artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening;

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsverordening Zuid-Holland wordt als volgt gewijzigd:

A

Een nieuw artikel 6.27d. wordt toegevoegd:

Een bestemmingsplan voor een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling houdt rekening met eventuele effecten op de regionale energie-infrastructuur.

Artikel 6.28 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
 2. In het bestemmingsplan kan de begrenzing van de in het eerste lid bedoelde locaties worden aangepast, waarbij rekening wordt gehouden met de lokale omstandigheden, ten behoeve van:
 - a. de inpassing van de windenergielocatie in de omgeving;
 - b. de uitbreiding van de windenergielocatie.
2. Het vierde lid komt te luiden:
 4. Een bestemmingsplan dat plaatsing van windturbines en andere bouwwerken gericht op de opwekking van energie uit wind mogelijk maakt, houdt rekening met de sloop van de bouwwerken na het beëindigen van die opwekking. Daarbij wordt zoveel mogelijk ingezet op hergebruik van de grondstoffen en materialen.

B

Na artikel 6.28 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 6.28a Zonnevelden

1. Dit artikel is van toepassing op een nieuw zonneveld buiten bestaand stads- en dorpsgebied.
2. Een bestemmingsplan kan voorzien in het plaatsen en in werking hebben van een nieuw zonneveld buiten bestaand stads- en dorpsgebied op de volgende locaties:

- a. agrarisch bouwblokken;
 - b. locaties waarbij de functie verkeersinfrastructuur is toebedeeld;
 - c. voormalige stortplaatsen, slibdepots, waterbassins en spaarbekkens;

 - d. glastuinbouwgebied, mits aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied;
 - e. locaties waar een andere stedelijke functie is bestemd die vooralsnog niet is gerealiseerd of waar een combinatie met zon mogelijk is;
 - f. een windturbinepark.
3. In aanvulling op het tweede lid zijn, in de door provinciale staten vastgestelde zoekgebieden voor zon uit de Regionale Energiestrategieën ook buiten deze locaties zonnevelden mogelijk, mits het zoekgebied verder is uitgewerkt en gedeputeerde staten hebben ingestemd met de uitwerking van het zoekgebied.
 4. Een bestemmingsplan dat voorziet in het toelaten van een nieuw zonneveld als bedoeld in het tweede en derde lid bevat een motivering over:
 - a. de locatiekeuze;
 - b. de manier waarop een bijdrage wordt geleverd aan het behouden en versterken van de biodiversiteit en een zorgvuldige landschappelijke inpassing;
 - c. het combineren met andere relevante opgaven.
 5. Een bestemmingsplan dat voorziet in het plaatsen van een nieuw zonneveld als bedoeld in het tweede lid, onder d, e en f en het derde lid, verzekert dat er voor het zonneveld:
 - a. beoordelingsregels worden opgenomen/ voorwaarden worden gesteld over de instandhouding te nemen inrichtingsmaatregelen op het gebied van de ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke inpassing en het bevorderen van de biodiversiteit;
 - b. een gebruikstermijn van maximaal 25 jaar is;
 - c. regels worden verbonden voor de verwijdering van het zonneveld na beëindiging van het gebruik, waarbij wordt bepaald welke onderdelen van de bij aanleg en het gebruik van het zonneveld gerealiseerde versterking van de ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit in stand worden gehouden;
 - d. er wordt ingezet op het zo veel mogelijk hergebruiken van grondstoffen en materialen bij het ontmantelen van het zonneveld.

C.

Kaart 16 in Bijlage II van de Omgevingsverordening Zuid-Holland wordt vervangen door kaart 16 zoals opgenomen in bijlage 1 behorende bij dit besluit.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal blad waarin dit besluit wordt geplaatst.

Artikel III

Dit besluit wordt aangehaald als: Wijzigingsbesluit Omgevingsverordening Zuid-Holland Energietransitie.

Den Haag, [datum]

Provinciale Staten van Zuid-Holland

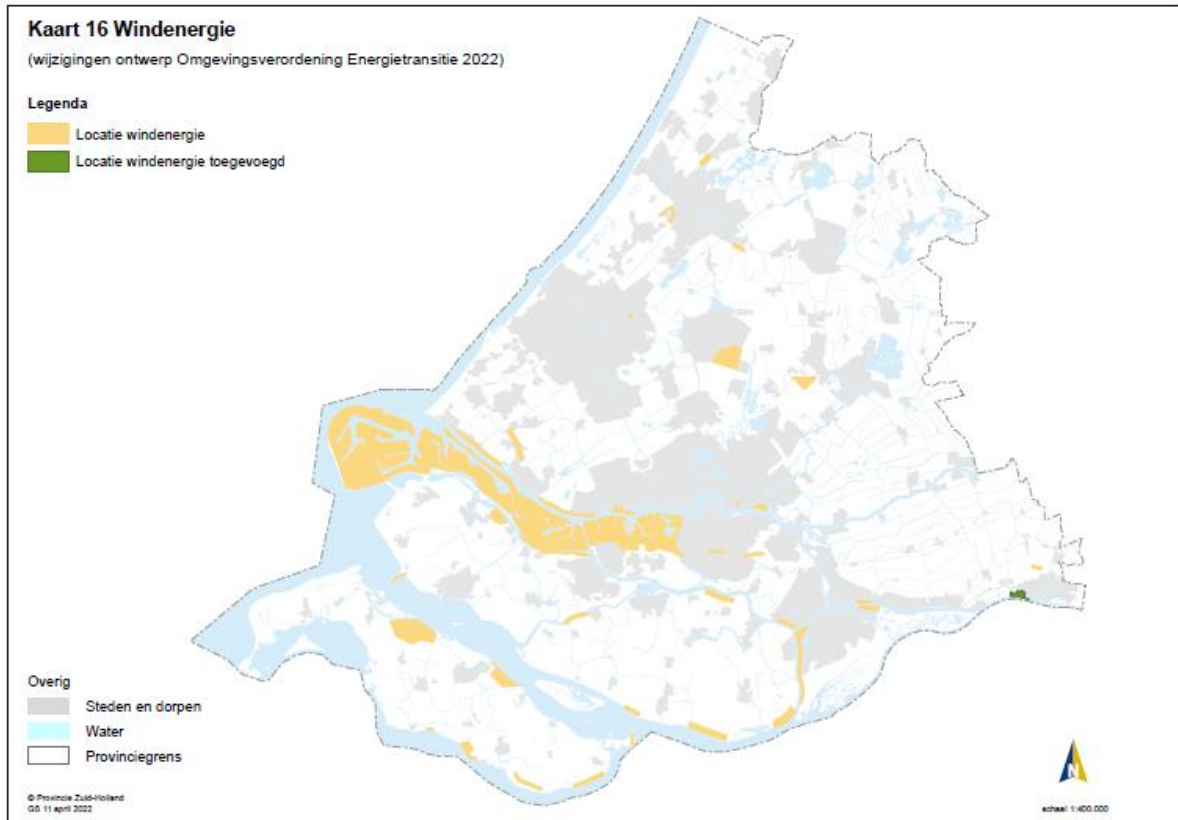
griffier

voorzitter

B. Sepers

drs. J. Smit

Bijlage 1 behorende bij artikel C van het Wijzigingsbesluit Omgevingsverordening Zuid-Holland energietransitie

Toelichting Aanpassing Omgevingsverordening Zuid Holland

Algemene toelichting

Aanleiding vormt de besluitvorming over de RES-en en hiermee samenhangend de aanpassing van het beleid en voorts de verordening.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 6.27d

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen impact hebben op de beschikbare capaciteit van regionale infrastructuur. Hieronder verstaan we bovengemeentelijke voorzieningen in de elektriciteitsinfrastructuur, warmte-infrastructuur, infrastructuur voor duurzame gassen en CO₂. Met name op het elektriciteitsnetwerk is in toenemende mate sprake van krappe aansluitcapaciteit of netcongestie. Ontwikkelingen met een substantieel beslag op deze infrastructuren kunnen daarom leiden tot congestie en daarmee mogelijk indirect impact hebben op andere ruimtelijke ontwikkelingen in de regio.

Artikel 6.28

Het tweede lid van artikel 6.28 is uitgesplitst in een a en b deel om de mogelijkheid te bieden om een windpark, waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 16, uit te breiden. In het bestemmingsplan kan de begrenzing van deze locaties worden aangepast d.w.z. verschuiven of vergroten ten opzichte van de geometrisch bepaalde locatie op kaart 16 en deze aanpassing betreft een maximale verdubbeling van de bestaande locatie. De ruimtelijke uitgangspunten, het meewegen van andere belangen waaronder voor omwonenden en de omgeving, en landschappelijke inpassing zijn hierop van toepassing.

In het kader van deze herziening is in dit ontwerp een voorstel voor de aanpassing van artikel 7.76 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (bij inwerkingtreding van de Omgevingswet) voorgesteld. Met de aanpassing van dit lid wil de provincie duidelijker zijn over de omvang van de mogelijke uitbreiding van bestaande locaties voor windenergie.

Met deze regel in de verordening wordt ruimte geboden om uitbreiding van bestaande locaties mogelijk te maken en daarmee ruimte te bieden om het aandeel opwek van windenergie te kunnen vergroten. In de huidige voorstellen is opgenomen dat de uitbreiding niet meer kan zijn dan een verdubbeling van de huidige vastgestelde windlocaties op kaart 16 behalve windpark Spui. De provinciale criteria en uitgangspunten, voor onder meer landschappelijke inpassing, ruimtelijke kwaliteit, participatie en draagvlak, blijven van kracht.

We willen de zienswijze periode gebruiken om input te krijgen op de precieze formulering en omvang van deze uitbreidingsmogelijkheid en vragen daarom nadrukkelijk input hierop.

Het 'oude' lid "4. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden buiten de locaties voor windenergie, bedoeld in het eerste lid, kan vervanging van bestaande grote windturbines door nieuwe windturbines mogelijk maken" is geschrapt omdat alle windlocaties op kaart 16 staan.

Een nieuw lid 4 is toegevoegd. De provincie zet in op een circulaire economie, ook voor windenergie.

Op kaart 16 in de Omgevingsverordening wordt windlocatie Avelingen gelegen in de gemeente Gorinchem toegevoegd. Deze locatie komt voort uit de RES Alblasserwaard.

Nieuw artikel 6.28a Zonnevelden

Lid 1:

De voorkeur gaat uit naar het plaatsen van zonnepanelen op daken of binnen bestaand stads- en dorpsgebied. De verwachting is, en dat blijkt ook uit de Regionale energiestrategieën, dat er daarnaast aanvullend behoefte is aan locaties waar duurzame elektriciteit opgewekt kan worden met behulp van zonnepanelen ook buiten het bestaand stads- en dorpsgebied. Onder bepaalde voorwaarden kunnen zonnevelden buiten bestaand stads- en dorpsgebied.

Lid 2:

Op basis van een viertal principes, (bescherming schaarse open ruimte, meervoudig ruimtegebruik, ruimtelijke kwaliteit, vraag en aanbod bij elkaar) zijn in de hele provincie zonnevelden buiten het bestaand stads- en dorpsgebied in beginsel mogelijk op de volgende locaties (de provinciale uitwerking van de zonneladder):

Locaties buiten bestaand stads- en dorpsgebied - meervoudig ruimtegebruik

- Agrarische bouwblokken. Zij hebben een bebouwingsbestemming. Het is derhalve logisch om naast benutting van daken ook ruimte te bieden voor zonnepanelen op het - nog voor bebouwing onbenutte deel van het bouwblok. Installaties met zonnepanelen passen bij de agrarische bijgebouwen, stallen, schuren en kassen. Bij zonnevelden op het agrarische bouwblok zal het gaan om relatief kleine velden (< 2,5 ha) waarbij de energie opgewekt wordt waar deze (deels) wordt gebruikt.

- Locaties die vallen onder de bestemming verkeersinfrastructuur. Het betreft hier bermen en taluds van rijks- en provinciale wegen, spoorwegen en parkeerplaatsen. Zonnepanelen en infrastructuur sluiten door hun 'technische' uitstraling goed op elkaar aan, zeker bij geluidschermen, waarbij wel voldaan moet worden aan de regels voor verkeersveiligheid. In een stedelijke omgeving kan de plaatsing van zonnepanelen logisch zijn. Daar waar infrastructuur een open landschap doorsnijdt is een zorgvuldige afweging nodig. Op parkeerplaatsen kan een dak van zonnepanelen worden gerealiseerd, met aandacht voor en afhankelijk van het omliggende gebied. Een overkapping van een parkeerterrein mag geen afbreuk doen aan aanwezige landschappelijke openheid.

- Voormalige stortplaatsen, slibdepots en waterbassins (bijvoorbeeld bij kassen), spaarbekkens. Zij bieden kansen voor meervoudig ruimtegebruik in combinatie met (drijvende) zonnepanelen, afhankelijk van de omgeving en mits deze goed worden ingepast.

Overige locaties buiten bestaand stads- en dorpsgebied

In een provincie waarin onbebouwde ruimte een schaars en waardevol goed is, is een terughoudende benadering van zonnevelden in die open ruimte op zijn plaats.

Als met de hierboven genoemde locaties onvoldoende opwek kan worden gerealiseerd is het realiseren van zonnevelden in beperkte mate en onder voorwaarden mogelijk op de volgende locaties:

- Locaties in glastuinbouwgebied. Realisering van een zonneveld is mogelijk, mits aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied. Dit sluit tevens aan bij de provinciale ambitie om de energiehuishouding in de glastuinbouwgebieden in grote mate verder te verduurzamen. Qua uitstraling sluiten zonnevelden goed aan bij glastuinbouw, maar er moet behoedzaam omgegaan worden met de groene ruimtes in de vaak dichtbebouwde kassengebieden.

- Locaties waar een andere functie is bestemd (bijvoorbeeld bedrijventerrein, haven, woningbouw), maar waar die bestemming om diverse redenen vooralsnog niet wordt gerealiseerd (pauzelandschap) of waar een combinatie met zon mogelijk is (bijvoorbeeld het inrichten van waterbergingsgebieden).
- Locaties in combinatie met een windturbinepark. Een zonneveld in combinatie met een windturbinepark kan technisch en economisch gunstig zijn vanuit energieopwekking, -opslag en – distributie, het aanvullende productieprofiel. Windparken en zonnevelden hebben verschillende ruimtelijke effecten en grondgebruik. De windturbines staan vaak met minimale verharding in open landschappen, indien hier een zonneveld wordt toegevoegd kan door de toevoeging van deze meer stedelijke voorziening het landschappelijk beeld en grondgebruik aanzienlijk veranderen. De plaatsing en omvang van het zonneveld in relatie tot die van het (agrarisch)landschap is bepalend voor de aanvaardbaarheid van het zonneveld. Uitgangspunt is het zorgvuldig omgaan met de bestaande functies en kwaliteiten van het gebied. Een zonneveld in combinatie met een windpark betreft daarom altijd maatwerk.

Naast deze locaties zijn er buiten de zoekgebieden voor zon in principe geen mogelijkheden voor zonnevelden. Het blijft wel mogelijk om een ontheffing aan te vragen. Dit is uitsluitend mogelijk als het gaat om een in de omgeving passende ontwikkeling, van een lokaal initiatief dat tot stand is gekomen na een zorgvuldig doorlopen participatieproces en kan rekenen op maatschappelijk draagvlak.

Lid 3

In de Regionale Energiestrategieën zijn zoekgebieden voor wind en/of zon opgenomen. Deze zoekgebieden worden in de regio's verder uitgewerkt. De inzet van de provincie daarbij is opgenomen in het omgevingsprogramma bij de maatregel "RES-zoekgebieden zon en wind". Het gaat hier om zoekgebieden zon die door Provinciale Staten zijn vastgesteld bij de besluitvorming over de Regionale Energiestrategieën. In aanvulling op de locaties in lid 2 is in de zoekgebieden meer ruimte voor zonnevelden nadat GS hebben ingestemd met de in de RES vastgestelde uitwerking van de zoekgebieden.

Lid 4

In alle gevallen is het provinciaal ruimtelijk kwaliteitsbeleid (de kwaliteit van de plek blijft tenminste behouden, wordt liefst verbeterd) van belang; kwaliteitskaart, gebiedsprofielen, handreiking ruimtelijke kwaliteit zonne-energie. Bij de kwaliteitskaart is een richtpunt voor zonne-energie opgenomen, de Handreiking 'ruimtelijke kwaliteit zonne-energie Zuid-Holland' bevat praktische handvaten en ideeën voor het uitwerken van een zonneveld.

Het plaatsen en ontwerpen van een zonneveld is altijd maatwerk. Op basis van ons ruimtelijk kwaliteitsbeleid kan tot de conclusie worden gekomen dat een zonneveld op een specifieke plek niet wenselijk is, ook al gaat het om een voorkeurslocatie uit het beleid.

Daar waar een zonneveld wordt gerealiseerd blijft de biodiversiteit ten minste gelijk, liefst verbeterd, en is een goede landschappelijke inpassing van belang. De provincie heeft een handreiking ruimtelijke kwaliteit zonne-energie. In deze handreiking staan adviezen/ideeën voor ontwikkelen van een zonne-veld met meerwaarde voor de omgeving. Deze handreiking zal worden geactualiseerd en aangevuld met maatregelen ter bevordering van de biodiversiteit. De werkwijze die in de handreiking wordt gepresenteerd voorziet nadrukkelijk ook in het inventariseren van andere relevante meekoppelkansen en het leveren van

een bijdrage daaraan met de realisatie van een zonneveld. Gedacht kan worden aan meekoppelkansen op het gebied van recreatie, bodemdaling, waterberging, ecologische verbindingen.

In artikel 6.9 van deze verordening zijn voor ontwikkelingen in de beschermingscategorieën expliciet een aantal voorwaarden opgenomen. Deze zijn uiteraard ook onverkort van toepassing op de eventuele ontwikkeling van zonnevelden binnen deze gebieden. Zonnevelden binnen het natuurnetwerk Nederland, de graslanden in de bollenstreek (beide gelegen in beschermingscategorie 1) en belangrijke weidevogelgebieden (beschermingscategorie 2) zijn hiermee nagenoeg uitgesloten.

Lid 5:

Op dit moment hebben zonneparken een beoogde levensduur van zo'n 25 jaar. Het is goed om aan de einde van gebruikstermijn te heroverwegen of continuering van de bestemming logisch is of dat er nieuwe inzichten zijn waardoor continuering niet langer gewenst is.

Zonnevelden nemen relatief veel ruimte in beslag. De technologische ontwikkelingen rond zonne-energie blijven doorgaan (steeds meer opbrengst per ha en steeds meer toepassingsmogelijkheden), ook kan er over 25 jaar een ander inzicht bestaan rond de gewenste mix aan CO₂ vrij opgewekte elektriciteit waardoor een zonneveld op de vergunde plek niet meer gewenst of nodig is en kan worden verwijderd. Inrichtingsmaatregelen ter versterking van de biodiversiteit en de landschappelijke kwaliteit zouden na verwijdering behouden moeten blijven.

Zonnepanelen bevatten (schaarse) grondstoffen die in de toekomst, mogelijk beter dan nu, kunnen worden teruggewonnen en hergebruikt. Daarom zet de provincie in op het zorgvuldige hergebruiken en terugwinnen van grondstoffen uit panelen.